Społeczny doradca Rzecznika Praw Dziecka, uhonorowana Orderem Ecce Homo za wielkie serce okazywane dzieciom.

HENRYKA KRZYWONOS rekomenduje zajęcia rozwijające pasje przedszkolaka i ucznia

PASJA DZIECKA
ODKRYJ I WSPIERAJ

Powody, dla których rodzice szukają zajęć dodatkowych dla dzieci, są różne, zaś ofert atrakcyjnych fakultetów, warsztatów i treningów jest bez liku. Poczynając od zwykłej gimnastyki, przez naukę chińskiego, po kurs twórczego pisania… Co wybrać?

Czasem decyzja jest oczywista, bo wiele maluchów ma konkretną pasję. Marzą, by zostać drugim Messim, w wieku trzech lat znają wszystkie znaki drogowe albo zadają tysiące pytań o budowę silnika. Większość nie ma jednak sprecyzowanych zainteresowań – chcą śpiewać i tańczyć, pięknie rysują, mają smykałkę do gry na instrumencie. Czasem to objaw wielkiego talentu, a czasem tylko hobby. W obu przypadkach warto rozwijać te umiejętności, bo dają radość i są antidotum na szkolny stres. A co zrobić, gdy malec ma talent, ale nie chce chodzić na żadne zajęcia? Psychologowie mówią: Nic na siłę. To dziecku powinno zależeć, nie rodzicom. Błędem dorosłych jest wybór zajęć dodatkowych, które spełniają tylko ich własne ambicje i niezrealizowane marzenia. – Zdarza się, że rodzic przywozi dziecko na jazdy konne, a ono wychodzi z samochodu, zatyka nos, krzycząc: „Ale tu śmierdzi!". Może zmienić zdanie, ale to nie wróży dobrze – mówi Anna Sobańska ze szkółki jazdy konnej w Dawidach. Ta reguła dotyczy wszystkich pasji. To kwestia nie tylko predyspozycji, ale przede wszystkim szczerej chęci do jej rozwijania.

ZAJĘCIA SPORTOWE

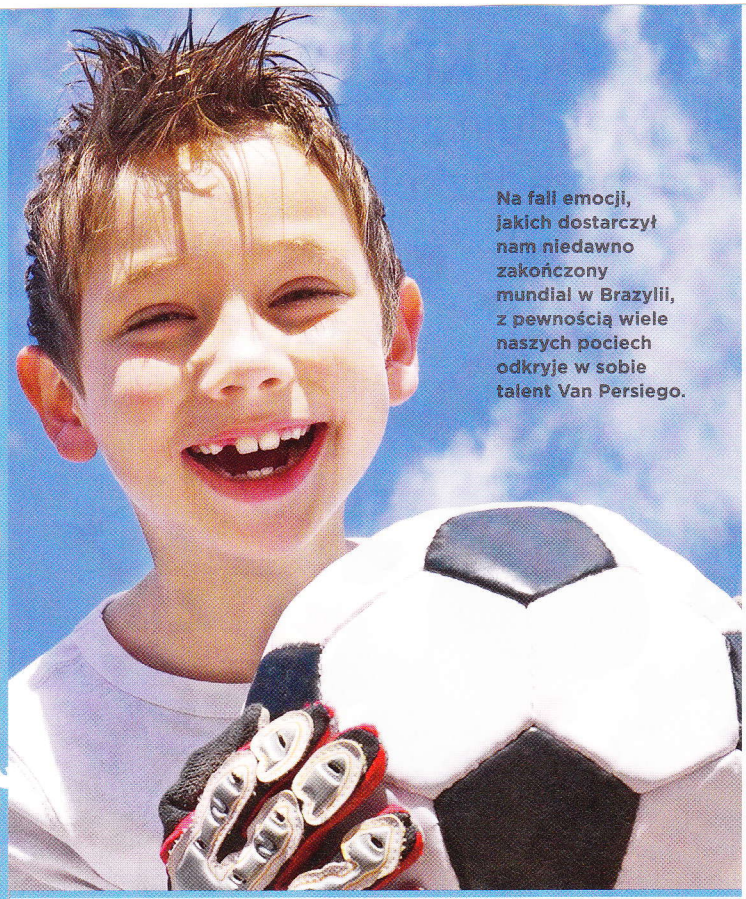

Na fali emocji, jakich dostarczył nam niedawno zakończony mundial w Brazylii, z pewnością wiele naszych pociech odkryje w sobie talent Van Persiego.

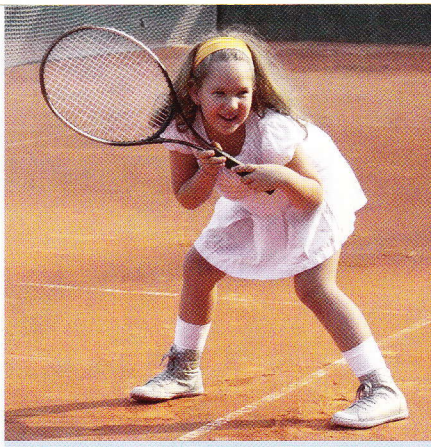

PIŁKA NOŻNA

OD KIEDY? Obecnie to jeden z najpopularniejszych sportów. Na rynku są oferty skierowane nawet do 4-latków, ale najlepiej zaczynać około 6.-7. roku życia – dzieci w tym wieku rozumieją zasady gry i dobrze reagują na polecenia trenera.

DLA KOGO? Dla dzieci, które lubią ruch. Jak przekonują trenerzy, nie tak ważne są predyspozycje fizyczne (to można wyćwiczyć), jak silna psychika i zapał. Najlepszym przykładem jest Lionel Messi, który miał problemy z niskim wzrostem (127 cm w wieku 10 lat), ale dzięki zręczności i zaangażowaniu został jednym z najlepszych piłkarzy świata. Choć najczęściej z zajęć korzystają chłopcy, coraz więcej jest szkółek dla dziewcząt.

CO ROZWIJA? Uczy – jak większość gier zespołowych – umiejętności współpracy i działania w grupie, poprawia kondycję, ćwicząc szybkość i wytrzymałość. Rozwija refleks i logiczne myślenie – zmusza do przewidywania kolejnych ruchów i obserwowania sytuacji na boisku.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Na to, jakie uprawnienia ma trener oraz czy dba o każdego małego gracza – np. interesuje go sposób jego odżywiania i stan zdrowia. Dla najmłodszych trening nie powinien przekraczać godziny. Dla dzieci od 7. roku życia standard to półtorej godziny dwa razy w tygodniu. Średnia cena w dużym mieście to ok. 150 zł miesięcznie za dwa treningi w tygodniu.

TENIS

OD KIEDY? Zajęcia są oferowane już od 4. roku życia. Można jednak zaczynać później.

DLA KOGO? Dla każdego, kto lubi się ruszać.

CO ROZWIJA? Sprawność fizyczną, koordynację ruchową, gibkość, siłę, szybkość. Poprawia krążenie i reguluje oddychanie. Oprócz zdolności motorycznych uczy dzieci samodzielności – są zdane na siebie, ale także współzawodnictwa i szybkiego reagowania w trudn sytuacjach.

NA CO ZWRACAĆ UWAG Podstawowe uprawnie dla nauczycieli są nad wane przez AWF i Pol ski Związek Tenisa. Ne niższy stopień to trene tenisa, dalej – trenerz II i I klasy, oraz najwyż szy – mistrzowski – dl osób uprawiających sp zawodowo. Koszt zaję to ok. 200 zł za miesią przy dwóch godzinach treningu w tygodniu.

JAZDA KONNA

OD KIEDY? Najlepiej zaczynać około 6.-7. roku życia, kiedy dziecko już jest świadome swojego ciała, tzn. gdzie jest łydka czy biodro, strona lewa czy prawa it

DLA KOGO? Dla osób, które lubią zwierzęta. Przyszł kursant nie powinien raczej zatykać nosa, wchodzą do stajni ani bać się, gdy koń machnie ogonem.

CO ROZWIJA? Koordynację ruchową. Jest dobra na kręgosłupa, zmusza do trzymania się prosto w siod Uczy odpowiedzialności, cierpliwości i wytrwałości.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Instruktor musi mieć uprawnienia instruktora rekreacji ruchowej w specjalności jazda konna, warto, by miał też certyfi Polskiego Związku Jeździectwa. Konie powinny być dostosowane do wzrostu dziecka. Ceny zależą od typu zajęć (indywidualne czy grupowe): 30-100 zł za lekcję Dla początkujących lekcja nie dłuższa niż 30 minut.

Jak odkryć talent?

Dobrą okazją do lepszego poznania zainteresowań młodego człowieka są wakacje, bo np. podczas półkolonii organizowane są zajęcia sportowe i artystyczne. Latem odbywa się też wiele imprez naukowych, w czasie których dziecko może spróbować nowych aktywności. Gdy coś mu się spodoba, od września może zacząć chodzić na wybrane zajęcia. W rozstrzygnięciu dylematu „Co tak naprawdę interesuje moje dziecko?" może pomóc wizyta w poradni psychologiczno-pedagogicznej (są w każdym rejonie). Pracujący w nich specjaliści mają odpowiednie narzędzia, dzieki którym rozpoznają uzdolnienia ucznia czy przedszkolaka. Czasem zaś wystarczy rozmowa z przedszkolanką, nauczycielem lub pedagogiem szkolnym, którzy obserwują dziecko w innych sytuacjach niż rodzice. Z pomocą przychodzą też sami organizatorzy zajęć dla najmłodszych, proponując dni otwarte lub darmowe godziny na swoic kursach. Poza tym wybór zajęć dodatko wych nie jest decyzją na całe życie, w ka dej chwili można ją zmienić. Kiedy dzie ko kilka razy wróci z kursu niezado wolone, to jeszcze nic nie znaczy. Ale j żeli regularnie będzie odmawiać uczes niczenia w zajęciach, to już jest sygna że mu nie odpowiadają. Warto wtedy po rozmawiać z prowadzącym zajęci – To, że dziecku nie pasuje na przykła

PŁYWANIE

OD KIEDY? Wiele zajęć jest skierowanych już do niemowląt. Jednak około 5.-6. roku życia dzieci zaczynają prawdziwe pływanie z nauką konkretnych stylów.

DLA KOGO? Dla dzieci, które lubią wodę. Temperament malca nie ma znaczenia: żywiołowemu pływanie pozwoli wyładować energię, a spokojnego pobudzi do większej aktywności fizycznej.

CO ROZWIJA? Wpływa korzystnie na ogólny rozwój sportowy, gdyż rozwija wszystkie mięśnie. Działa także relaksująco. Świetne dla dzieci z wadami postawy. Co istotne, pływanie to umiejętność, która zawsze przyda się w życiu.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Czy zajęcia odbywają się na czystym basenie. Trener powinien mieć odpowiednie kwalifikacje – np. skończony AWF. Lekcje mogą być indywidualne, ale najczęściej odbywają się w kilku- lub kilkunastoosobowych grupach.
Koszt zajęć to 15-40 zł za 45-minutową lekcję.

SZERMIERKA

OD KIEDY? Zaczynać można od 8.-9. roku życia. Dziecko musi być zdolne do trzymania szpady i rozumieć polecenia trenera.

DLA KOGO? Trudno przewidzieć, czy ktoś ma predyspozycje do tego sportu, bo talent może się ujawnić nawet po latach.

CO ROZWIJA? Samodyscyplinę, logiczne myślenie, koncentrację, refleks.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Na uprawnienia trenerów do prowadzenia zajęć z dziećmi. Ceny wahają się od 40 do 200 zł miesięcznie. Lekcje zazwyczaj odbywają się dwa razy w tygodniu.

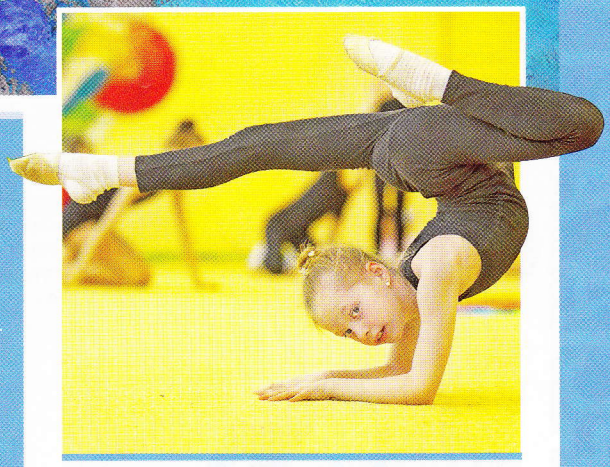

AKROBATYKA

OD KIEDY? Do grup sportowych przyjmuje się już od 4.-5. roku życia, ale można też zacząć od 6.-7. roku.

DLA KOGO? Na poziomie rekreacyjnym, jak przekonują trenerzy, jest dla każdego. Dopiero po kilku latach można zaobserwować, czy dziecko będzie mogło kontynuować treningi wyczynowo.

CO ROZWIJA? Kształtuje psychomotorykę i siłę, koryguje wady postawy, daje gibkość i zwinność. Uczy również dyscypliny i współpracy w grupie, bo wiele zadań jest zespołowych. Działa relaksująco.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Czy sale są przestronne, mają bezpieczny sprzęt, czy jest miejsce do przebierania się i czy trenerzy mają uprawnienia (podstawa to studia wychowania fizycznego lub też uprawnienia trenerskie, np. z Polskiego Związku Akrobatyki Sportowej). Grupy powinny być najwyżej kilkunastoosobowe. Cena ok. 20 zł za zajęcia.

SZTUKI WALKI

OD KIEDY? Zaczynać mogą już dzieci w przedszkolu, ale wtedy są to zajęcia bardziej ogólnorozwojowe. Konkretną sztukę walki zaczyna się trenować mniej więcej od 7. roku życia.

DLA KOGO? Płeć nie ma znaczenia. W jednych większe znaczenie ma siła i ciosy (np. boks, karate, kick-boxing), w innych gibkość i zwinność (taekwondo, kung-fu). Warto wziąć pod uwagę to, że np. dżudo, brazylijskie jujitsu, zapasy czy capoeira należą do grupy sportów walki, w których nie dochodzi do uderzeń. Najlepiej porozmawiać z trenerem, przyjść z dzieckiem na walki pokazowe i zobaczyć, co najbardziej mu się podoba.

CO ROZWIJA? Zwinność, gibkość, siłę fizyczną, refleks, kondycję, ale także panowanie nad własnymi emocjami oraz agresją. Sztuki walki dają również świadomość własnej siły i możliwości obrony oraz poprawiają samoocenę.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Kwalifikacje i doświadczenie trenera – najlepiej żeby oprócz certyfikatu miał także stopień mistrzowski. Istotne mogą być też ukończone studia wychowania fizycznego. Ponadto liczy się wyposażenie sali w odpowiednie maty. Ceny wahają się od 40 zł (w mniejszych miejscowościach) do 200 zł miesięcznie.

rysowanie, okazuje się dość szybko. Wtedy rozrabia, nie skupia się na pracy, nie jest w ogóle zainteresowane tym, co robi reszta grupy. Staramy się o tym rozmawiać z rodzicami, bo uczestniczenie malca w takich zajęciach nie ma sensu – mówi nauczycielka plastyki z Domu Kultury Stokłosy w Warszawie. Warto jednak pamiętać, że talent nie zawsze ujawnia się od razu. – Miałem ucznia, który przez dziesięć lat nie wygrał żadnego turnieju szermierczego. I nagle coś drgnęło, dostał się do reprezentacji Polski na poważnych mistrzostwach – mówi Waldemar Wróblewski z klubu sportowego D'Artagnan.

NIETYPOWE ZAJĘCIA

Oprócz standardowej oferty zajęć dodatkowych dla dzieci, takich jak pływanie, śpiew czy rysunek, pojawia się coraz więcej oryginalnych aktywności. Na przykład architektura – maluchy z kartonów budują makiety miast, oglądają zdjęcia oryginalnych budowli, rozmawiają o sztuce. Albo robienie filmów czy nauka twórczego pisania dla kilkulatków, która daje odskocznię od nudnych wypracowań szkolnych. Dla wielu maluchów strzałem w dziesiątkę może okazać się akrobatyka połączona ze sztuczkami magicznymi czy taniec w powietrzu. – Warto wybrać się na różne zajęcia dodatkowe razem z pociechą. Dziecko zobaczy, na czym polegają,

ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE

GRA NA INSTRUMENCIE

OD KIEDY? Wiele zależy od instrumentu. Najlepszy wiek to 5-6 lat. Gitara i skrzypce są dla trochę starszych dzieci, np. 7-latków, które poradzą sobie z graniem na strunach lub ze smyczkiem.

DLA KOGO? Do skrzypiec należy mieć dobry słuch, w przypadku pianina, gitary czy bębnów już nie jest to konieczne. Można wręcz hobbystycznie grać na tych instrumentach, nie mając też uzdolnień wokalnych. Dziecko powinno samo podjąć decyzję, który instrument najbardziej mu się podoba.

CO ROZWIJA? Koordynację ruchową. Znajomość nut pomaga w nauce czytania i matematyki oraz w logicznym myśleniu. Rozwój słuchu muzycznego wspiera naukę języków obcych, pamięć wzrokową i słuchową, koncentrację, a także zdolności manualne i systematyczność. Może być wstępem do nauki śpiewania.

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ? Na wykształcenie nauczyciela (studia muzyczne), ale również zdolności pedagogiczne. W grę wchodzą zazwyczaj lekcje indywidualne, więc nauczyciel musi mieć dobre podejście do dzieci. Ceny: ok. 50 zł za 45 minut. Można jednak znaleźć tańsze lekcje, zwłaszcza gdy są np. dla dwojga uczniów.

Zanim zapiszesz dziecko do szkoły muzycznej, sprawdź jego poczucie rytmu i słuch u godnego zaufania pedagoga.

BALET

OD KIEDY? Najlepszy czas to 4.-5. rok życia.

DLA KOGO? Podobnie jak aktorstwo balet jest zarówno dla dzieci energicznych, jak i nieśmiałych. Jedyny warunek to chęć dziecka do uczestnictwa w zajęciach.

CO ROZWIJA? Poczucie rytmu, umiejętności pracy w grupie, rozwój słuchu muzycznego, koordynację ruchu, płynność i zwinność. Redukuje wady postawy oraz płaskostopie. Dzieciom dynamicznym daje możliwość wyładowania energii, a nieśmiałym – przełamania lęku.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Na kwalifikacje nauczyciela, gdzie uczył się baletu, czy sam pracował zawodowo. Powinien mieć wykształcenie wyższe w dziedzinie zbliżonej do wykonywanego zawodu. Cena od kilkunastu złotych do 50 zł za zajęcia.

ŚPIEWANIE

OD KIEDY? Eksperci twierdzą, że najlepszy do nauki jest 13.-14. rok życia. Ale pracę nad głosem można rozpocząć już w wieku 5-7 lat. W czasie mutacji u chłopców ćwiczenia wokalne nie są wskazane.

DLA KOGO? Uczą się raczej dzieci starsze i zwykle idzie to w parze z nauką gry na instrumencie. Wśród młodszych dzieci bardziej popularny jest śpiew w chórze, choć są wyjątki – Natalia Kukulska pierwszą płytę wydała już jako 10-latka.

CO ROZWIJA? Umiejętność prawidłowego oddychania, świadomość własnego ciała, słuch muzyczny, zaś przy występowaniu w chórze – umiejętność współpracy.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Zły nauczyciel może zabić talent. Najlepiej więc znaleźć kogoś z polecenia, poprosić o rekomendacje. Cena: ok. 30-60 zł za lekcję indywidualną.

samo wszystkiego spróbuje i wybierze – mówi Zuzanna Dziekiewicz-Paściak z Centrum Artystycznego Sztukarnia, w którym prowadzone są m.in. zajęcia z architektury dla dzieci.

Coraz bardziej popularna jest też nowa forma zajęć. Obok tej typowej – dwie lekcje śpiewu tygodniowo przez cały rok, a nawet przez lata – można zdecydować się na bloki tematyczne, które trwają kilka tygodni bądź miesięcy. Do takich należą np. eksperymenty lub nauka elektroniki dla najmłodszych. Po jej ukończeniu można próbować kolejnych rzeczy.

DROŻSZE NIE ZNACZY LEPSZE

Przy wyborze zajęć, oprócz ich poziomu i ceny, liczy się też wygoda – czyli bliskość od domu. Najpierw warto więc skontaktować się z gminą i zapytać, jakie zajęcia dofinansowuje z budżetu. Samorządy bardzo często stawiają na piłkę nożną, organizując zajęcia na orlikach za darmo albo za symboliczną opłatą. Wtedy trzeba tylko zainwestować w strój piłkarski. Często dofinansowane są też zajęcia w domach kultury. W ten sposób dziecko może chodzić na kółko teatralne czy naukę tańca – bezpłatnie. Bywa też, że dopłaty rodziców są niewielkie i wynoszą kilkanaście złotych rocznie. Dlatego warto zapoznać się z ofertą pobliskiego domu kultury. Może być bogatsza, niż się spodziewamy!

MALOWANIE

OD KIEDY? Najmłodsza wystawiająca malarka to dwuletnia Australijka Aelita Andre, która rozpoczęła malowanie w wieku 9 miesięcy. Jeżeli nie jest to tak samorodny talent, warto zapisać pociechę na lekcje. Nauka zaczyna się od 6-7 lat.

DLA KOGO? Dla każdego zainteresowanego. Dziecko powinno lubić zabawę z farbami czy kredkami.

CO ROZWIJA? Wyobraźnię, myślenie kreatywne, ale także estetykę i wrażliwość artystyczną. U młodszych dzieci pomaga w nauce pisania i wyrobieniu ręki. Poza tym uspokaja, pomaga rozładować emocje.

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ? Na wykształcenie nauczyciela – czy ukończył studia artystyczne, czy sam pracuje twórczo. Ważne jest też umiejętne podejście do dzieci, a także sala z odpowiednim oświetleniem i możliwością swobodnej pracy. Ceny: 25-35 zł za lekcję.

AKTORSTWO

OD KIEDY? Najlepiej dla dzieci od 6.-7. roku życia, które umieją już wykonywać konkretne polecenia osoby prowadzącej.

DLA KOGO? Ponieważ jest to połączenie pracy artystycznej z ruchową, zajęcia mogą być skierowane zarówno dla dzieci bardzo spokojnych, jak i dynamicznych, które są wulkanami energii.

CO ROZWIJA? Wyobraźnię, poprawną wymowę, pamięć wzrokowo-słuchową (przy nauce kwestii), współdziałanie w grupie. Dzieci nadpobudliwe mogą wyładować emocje poprzez odgrywanie różnych ról, muszą się skoncentrować i panować nad ruchami; maluchy nieśmiałe otwierają się i uczą się okazywać uczucia. Wszystkich zaś aktorstwo przygotowuje do wystąpień publicznych.

CERAMIKA

OD KIEDY? Zaczynać mogą już bardzo małe dzieci, np. dwulatki, które najpierw pracują tylko z gliną. Starsze, te które rozpoczynają szkołę, mogą już pracować przy kole garncarskim i wypalać glinę, tworząc konkretne przedmioty.

DLA KOGO? Dla każdego dziecka, które lubi tego rodzaju prace. Dobra również dla maluchów, które mają zaburzenia intelektualne czy fizyczne.

CO ROZWIJA? Zdolności manualne – dla dzieci przedszkolnych to świetne przygotowanie do nauki pisania (podczas lepienia pracują palce i całe dłonie). Usprawnia koordynację i motorykę: przy kole garncarskim trzeba poruszać niezależnie ręką i nogą. Rozwija wyobraźnię, wrażliwość artystyczną oraz uspokaja.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Na bezpieczeństwo materiałów, które są używane na zajęciach (by były nietoksyczne i bezpieczne dla zdrowia). Najczęściej zajęcia z ceramiki są otwarte i odbywają się raz w tygodniu po godzinie, półtorej. Cena: 25-40 zł.

FILMY ANIMOWANE

OD KIEDY? Rozpiętość wiekowa jest duża. Ponieważ to zazwyczaj cykl zajęć, skierowane są one do każdego. Własne projekty mogą wykonywać przedszkolaki i licealiści.

DLA KOGO? Nie są potrzebne żadne predyspozycje, tylko zainteresowania.

CO ROZWIJA? Umiejętności manualne (dzieci tworzą własne postaci z różnych materiałów), logiczne myślenie (muszą stworzyć historię) oraz kreatywność i wyobraźnię. Uczestnicy na koniec zajęć zyskują konkretną umiejętność – robienie filmu animowanego. Przykładowa cena: cykl 11 spotkań raz w tygodniu – 385 zł (Warszawa).

Część zajęć jest organizowana w szkole, do której uczęszcza dziecko: firma wynajmuje od dyrekcji sale. Oprócz popularnej nauki języków (często zapisują się na nią całe klasy, a godziny zajęć są dostosowane do planu lekcji) coraz częściej można skorzystać z nauki gry w szachy lub zajęć ruchowych, takich jak taniec, gimnastyka czy piłka nożna. To w końcu szkoła ma często najlepsze zaplecze sportowe w postaci sali gimnastycznej i boiska.

Jeżeli oferta szkolna, samorządowa czy domu kultury jest niesatysfakcjonująca, warto poszukać przez znajomych, pytając, czy znają godne polecenia zajęcia z dziedziny, która nas interesuje. Szukając warsztatów teatralnych lub tanecznych, można zajrzeć do teatrów, przy których działają zespoły. Atrakcyjną ofertę mogą mieć także muzea – np. weekendowe warsztaty rodzinne, zajęcia etnograficzne związane z cyklem świąt w ciągu roku itp.

Aby sprawdzić poziom zajęć, warto zapytać prowadzących o ich kwalifikacje (np. posiadanie tytułu zawodowego trenera lub instruktora sportu w przypadku treningów sztuk walki), liczbę przepracowanych lat z dziećmi oraz osiągnięcia ich

ZAJĘCIA NAUKOWE I INNE

EKSPERYMENTY

OD KIEDY? Dla dzieci od 5. roku życia. Można też zacząć w starszej grupie wiekowej – zajęcia najczęściej dostosowane są do wieku uczestników.

DLA KOGO? Dla każdego, kto jest ciekawy świata. Ale i dla tych, w których warto tę ciekawość rozbudzić.

CO ROZWIJA? Dzieci przez zabawę poznają, jak funkcjonuje otaczający je świat. Może to też stanowić dopełnienie nauki szkolnej, jako praktyczny kurs z fizyki, biologii oraz chemii. Przede wszystkim może jednak zainspirować do myślenia, pozwala zrozumieć, jak działają proste maszyny i jak przebiegają procesy chemiczne.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Warto zapytać o zasady bezpieczeństwa oraz poznać scenariusze zajęć. Najlepiej, by liczba uczestników nie przekraczała 12-13 osób. Przykładowa cena ok. 650 zł za semestr zajęć.

ROBOTYKA

OD KIEDY? Zazwyczaj od 6. roku życia.

DLA KOGO? Teoretycznie dla każdego, najbardziej dla dzieci lubiących budowanie z klocków.

CO ROZWIJA? Twórcze myślenie, wyobraźnię przestrzenną, rozumowanie matematyczne. Zajęcia pozwalają lepiej zrozumieć świat przedmiotów ścisłych. Dzieci poznają podstawy programowania i uczą się niektórych pojęć z fizyki.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Warto sprawdzić, czy zajęcia prowadzą osoby, które mają wykształcenie techniczne (często bywają to studenci politechnik). Istotne mogą też być opinie innych uczestników kursu. Zajęcia nie powinny odbywać się w zbyt licznych grupach, tak by prowadzący mogli bez pośpiechu sprawdzić każdy przygotowany projekt. Przykładowa cena dwugodzinnych zajęć raz w tygodniu za semestr to 700 zł.

ELEKTRONIKA

OD KIEDY? To już zajęcia dla trochę starszych dzieci, najlepiej ok. 7-letnich.

DLA KOGO? Dla tych, których interesuje, np. jak działa pralka, którzy lubią rozmontowywać sprzęty elektroniczne i zadają pytania dotyczące techniki.

CO ROZWIJA? Ścisłe myślenie, ciekawość świata. Daje praktyczne umiejętności.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Przestrzeganie bezpieczeństwa – grupa nie powinna przekraczać kilkunastu osób. Przykładowa cena: 160 zł za cykl 8 godzin zegarowych.

SZACHY

OD KIEDY? Można zaczynać już w wieku 4 la ale najlepiej ok. 6. roku życia.

DLA KOGO? Dla każdego, kto jest zainteresowany i potrafi skoncentrować się na grze. Szachy podobają się dzieciom, które lubią rozwiązywać zagadki logiczne i współzawodniczyć z kolegami.

CO ROZWIJA? Szachy uczą myślenia logiczn i przyczynowo-skutkowego. Ćwiczą wyobraźnię przestrzenną, trenują cierpliw oraz zarządzanie czasem – gra toczy się z użyciem zegarów. Szachy mogą też przynieść niezłe pieniądze: mistrzostwo świata nagradzane jest czeki na ponad milion euro.

NA CO ZWRACAĆ UWAGĘ? Tutaj nie ma aż takiego ryzyka jak przy wybieraniu nauczyciela muzyki, że może źle nauczyć. Często gry w szachy uczą studenci, ważne, by mieli dobry kontakt z dzieckiem. Koszt od 25 zł do 70 zł za pełną godzinę. Dobre ef dają już lekcje, które odbywają się raz w tygodniu.

własne i podopiecznych. Warto też zostać z malcem na kilku zajęciach, żeby przekonać się, czy są dla niego wartościowe.

CZAS NA NUDĘ

Dodatkowe zajęcia są dla dzieci korzystne, bo sam talent nie wystarczy, trzeba go rozwijać pod okiem fachowców. Choć najczęściej chodzi o relaksująco-hobbystyczne lekcje, to jednak zawsze po nich coś zostaje. Oprócz rozwoju fizycznego i konkretnych zdolności dzieci uczą się współpracy, polegania na samym sobie, dyscypliny, wygrywania i przegrywania. Jak pokazują badania, te z nich, które grają na instrumentach, lepiej wypadają w testach inteligencji. Ale uwaga! Przy wyborze zajęć dodatkowych trzeba zachować umiar i nie przesadzać. – Dzieci muszą mieć czas na nudę. Jeśli brak im czasu na odrabianie lekcji i są coraz bardziej zmęczone, to oznacza, że dodatkowa edukacja pozaszkolna bardziej szkodzi, niż wspiera – mówi Urszula Moszczyńska, pedagog.

Można też realizować pasje w szkole. W zeszłym roku do szkół o profilu sportowym uczęszczało blisko 125 tys. uczniów, a o profilu muzycznym – ok. 76 tys. uczniów. Najmniejszą popularnością cieszyły s placówki o profilu artystycznym (plastyc ne, baletowe, sztuki cyrkowej), do któryc chodziło 13,6 tys. dzieci. ◆

Alicja Majakowska
Dziennikarka, zajmuje się tematyką zdrowotną i edukacyjn

Pomoc w opracowaniu tekstu: Anna Sobańska ze szk ki Akademia Kucania w Dawidach; Waldemar W blewski z klubu sportowego D'Artagnan; Bogdan R chel z Pszczyńskiej Akademii Sztuk Walki; Do Kultury Stokłosy w Warszawie; Zuzanna Dziekiewi -Paściak z Centrum Artystycznego Sztukarn Elżbieta Bednarek z klubu Mały Inżynier.